

naisuuksia, kuten antitromboottisia, anti-inflammatorisia ja immuunivastetta moduloivia vaikutuksia. Statiinien perioperatiivinen käyttö on tällä hetkellä kuuma peruna. Niiden uskotaan vähentävän mortaliteettia ja morbiditeettia sydän- ja yleiskirurgiassa. Mutta vähentäisivätkö nämä ihmelääkkeet sydänleikkauksen jälkeistä deliriumia? Tämän selvälle saamiseksi Torontossa analysoitiin prospektiivisesti 1059 perättäistä sydänleikkauspotilasta. Deliriumin astetta arvioitiin postoperatiivisesti 12 tunnin välein menetelmällä, jota voidaan soveltaa sekä intuboiduille että ekstuboiduille potilaille. Deliriumin astetta verrattiin sairaalan perioperatiivisesta tietopankista saatuihin potilaan vointia kuvaaviin muuttujiin.

Sydänleikkauksen jälkeen 122 potilaalla (11,5%) esiintyi deliriumia. Koko potilasaineiston tasolla sen esiintyvyydessä ei ollut eroa statiinia käyttävien ja lääkettä käyttämättömien välillä. Sen sijaan vähintään 60-vuotiaiden potilaiden (n=674) alaryhmäanalyyseissä statiinia käyttävillä potilailla (n=488) esiintyi merkitsevästi vähemmän [riskisuhde 0.61 (0,39–0,95)] deliriumia kuin statiinia käyttämättömillä potilailla (n=186). Deliriumin muut riskitekijät huomioivan monimuuttuja-analyysin jälkeenkin statiinin käyttö jäi it-

senäiseksi suojaavaksi tekijäksi [riskisuhde 0,54 (0,35–0,84)].

Kirjoittavat spekuloiivat statiinien neuroprotektion johtuvan, paitsi kolesterolia alentavasta vaikutuksesta, nimenomaan edellä mainitusta pleiotooppisista vaikutuksista. Niin tämän kuin aiempien statiinien perioperatiivista hyötyä selvittäneiden tutkimusten merkittävä ongelma on, että potilaita ei satunnaisteta statiini- ja lumeryhmiin vaan he jakautuvat tutkimusryhmiin sen perusteella, sattuuko heidän säännölliseen lääkitykseensä kuulumaan statiini vai ei. Satunnaistettu interventiotutkimus olisi huomattavasti informatiivisempi, mutta ohitusleikkauksen tulevien potilaiden hyperkolesterolemiasidenssi huomioiden lähes mahdoton toteuttaa.

Katznelson R, Djaiani GN, Borger MA, M.D., Friedman Z, Abbey SE, Fedorko L, Karski J, Mitsakakis N, Carroll J, Beattie S. *Anesthesiology* 2009; 110:67–73

Eero Pesonen

LT, erikoislääkäri

HYKS, Meilahden sairaala

eero.pesonen[a]hus.fi

Kirjauutuuksia

Toimittanut Johanna Tuukkanen

Talven uudet kirjat

Anestesiologia

Holzman R et al. *Practical Approach to Pediatric Anesthesia*. Lippincott Williams & Wilkins 2009, 1st edition. Ean 9780781779432. 720 sivua. Hinta 71,90

Mulroy M F et al. *Practical Approach to Regional Anesthesia*. Lippincott Williams & Wilkins 2008, 4th edition. Ean 9780781768542. 448 sivua. Hinta 71,90

Phillip B K & Twersky R S. *Handbook of Ambulatory Anesthesia*. Springer 2008, 2nd edition. Ean 9780387733289. 498 sivua. Hinta 91,50

Donnelly A et al. *Anesthesiology and Critical Care Drug Handbook*. Lexi Comp 2008, 8th edition. Ean 9781591952299. 1705 sivua. Hinta 60,75

Tehohoito

Waldman C et al. *Oxford Desk Reference. Critical Care*. OUP 2009, 1st edition. Ean 9780199229581. 632 sivua. Hinta 91,-

Ensihoito

Bergeron J et al. *Emergency Care*. Pearson 2009, 11th edition. Ean 9780135005248. 1296 sivua. Hinta 93,90

Walls R M et al. *Manual of Emergency Airway Management*. Lippincott Williams & Wilkins 2009, 3rd edition. Ean 9780781784948. 432 sivua. Hinta 58,90

Kivunhoito

Bridenbaugh P O et al. *Cousins and Bridenbaugh's Neural Blockade in Clinical Anesthesia and Pain Medicine*. Lippincott Williams & Wilkins 2009, 4th edition. Ean 9780781773881. 1360 sivua. Hinta 160,-

Listan tiedot ovat Akateemisesta kirjakaupasta Helsingistä. SAY tarjoaa kirjoja jäsenilleen arvosteltavaksi. Kirja toimitetaan kustannuksitta, ja se jää arvostelijan käyttöön. Mikäli olet halukas kirjoittamaan kirja-arvostelun FINNANEST:iin jostakin tämän listan tai aikaisempien listojen kirjasta, ota yhteys toimitukseen, johanna.tuukkanen[a]fimnet.fi.